SỐ 74, THÁNG 01/2024

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

GIÁO DỤC & ĐỜI SỐNG

Thần Ký ức Mnemosyne và các nàng thơ Muse: Vai trò của Trí nhớ trong Giáo dục

Những hiểu biết từ thần thoại Hy Lạp về cách tiếp cận giáo dục

PUBLIC DOMAIN

▲ Bức tranh "Mnemosyne" của họa sĩ Dante Gabriel Rossetti, vẽ khoảng năm 1876– 1881.

Walker Larson

Trong thần thoại Hy Lạp, nữ thần Ký ức Mnemosyne là mẹ của chín nữ thần Muse (hay còn gọi là chín nàng thơ). Chín nàng thơ đại diện cho nghệ thuật và khoa học. Những câu chuyện ngụ ngôn thi vị của Hy Lạp thường chỉ dạy những điều đúng đắn và quan trọng về các lý niệm được nhân cách hóa.

Trong các câu chuyện về những vị Thần này, người Hy Lạp muốn truyền đạt theo cách rất chân thực rằng ký ức là nơi tạo ra và bảo tồn tri thức cũng như văn hóa của nhân loại – và nói rộng hơn, đó là giáo dục.

Tính chân thực của Thần thoại

Tôi nghĩ rằng sự hiện đại của chúng ta, tư duy hậu cách mạng khoa học, đã dễ dàng loại bỏ thần thoại, chẳng hạn như thần thoại Hy Lạp. Quan điểm cho rằng thần thoại thiếu tính khai sáng và không thú vị, thần thoại không có thật và không thể đo đếm được theo đúng nghĩa đen, kiểu như chiếc lá có các thành phần hóa học mới là thật. Tuy nhiên, như tác giả James Sale gần đây đã nêu trên The Epoch Times rằng, thần thoại khám phá và giải thích những phương diện có tính thực tế còn sâu sắc hơn những gì có thể dễ dàng định lượng được. Những sự thật đó là bất biến, vượt thời gian, siêu việt, và thường là bí ẩn.

Thần thoại hay thơ ca có thể cho chúng ta biết nhiều hơn về bản tính con người, tình yêu thương, cái chết, chiến tranh, định mệnh, vẻ đẹp, và nhiều điều tương tự hơn những phân tích mà khoa học có thể làm. Những điều thực tế như vậy định hình nên các giá trị cốt lõi, tinh hoa trong cuộc sống của chúng ta. Do đó, tư duy thần thoại hay thi ca, thay vì "vô hình", thì ở một góc độ nào đó lại thực tế hơn các số liệu đơn thuần hay những sự thật dễ thấy. Chúng ta có thể cho rằng các câu chuyện thần thoại và thơ ca vĩ đại là "siêu thực" bởi vì chúng đề cập đến những sự thật quan trọng, phổ quát, vượt thời gian, và bí ẩn nhất về sự tồn tại của chúng ta.

Trí nhớ, Nghệ thuật, Khoa học, và Giáo dục

Câu chuyện về nữ thần Mnemosyne thuộc dòng dõi Titan cũng vậy. Bà sinh cho Thần Zeus chín ái nữ (chín nàng thơ). Trong quan niệm của người Hy Lạp, mỗi nàng thơ sẽ truyền cảm hứng và chỉ dẫn cho một bộ môn nghệ thuật hoặc khoa học nhất định. Theo danh sách được biết đến phổ biến nhưng chưa xác thực thì lần lượt như sau: nàng Calliope (đại diện cho sử thi), nàng Clio (đại diện cho lịch sử), nàng Erato (đại diện cho thơ ca tình yêu), nàng Euterpe (đại diện cho âm nhạc), nàng Melpomene (đại diện cho bi kịch), nàng Polymnia (đại diện cho thánh thi), nàng Terpsichore (đại diện cho vũ đạo và ca hát), nàng Thalia (đại diện cho hài kịch), và nàng Urania (đại diện cho thiên văn học).

Sử thi của Hy Lạp luôn bắt đầu bằng lời khẩn cầu nữ thần Muse, thi nhân đưa ra lời cầu nguyện xin Thần Calliope ban cho họ nguồn cảm hứng thi ca để kể câu chuyện của mình.

Việc người Hy Lạp khắc họa nghệ thuật và khoa học bằng cách nhân cách hóa nó cho ta thấy mối liên kết không thể tách rời giữa chúng và trí nhớ. Và nếu việc giáo dục chủ yếu bắt đầu từ những môn như được liệt kê ở trên, thì về cơ bản giáo dục vẫn phụ thuộc vào ký ức.

Vậy bản chất mối liên hệ giữa ký ức, tri thức, nghệ thuật, và giáo dục này là gì? Tôi nghĩ câu chuyện ngụ ngôn Hy Lạp này có thể được hiểu theo hai ý chính: Đầu tiên, rõ ràng là ở mức độ thực tế, chúng ta không thể hiểu hoặc học được gì mới nếu không có trí nhớ.

Xem tiếp ***trang 3***

Năm mới, Lý tưởng xưa

Thế hệ trẻ càng dành nhiều thời gian trên màn hình thiết bị điện tử, thì càng ít tiếp xúc với cách giao tiếp chuẩn mực và những phong thái tốt đẹp xưa

Andrea Nutt Falce

Cách đây vài tuần, cô con gái tuổi thiếu nữ của tôi và bạn bè của cô bé đã tham gia buổi khiêu vũ trong trường trung học đệ nhị cấp. Các hoạt động giao tiếp xã hội ở trường khá vui nhộn. Các cô cậu tuổi mười ba mười bốn gặp nhau để tập thử các động tác của mình, trông thật dễ thương, và có thể khiêu vũ với người khác phái. Mặc dù tôi không khỏe lắm vào đêm khiêu vũ và gần như không thể mở mắt lúc 9 giờ tối, nhưng tôi vẫn trấn an chồng mình rằng tôi rất vui khi đến đón các cô bé. Đi xe hơi về nhà sau buổi khiêu vũ là khoảng thời gian ngắn ngủi nhưng quý giá. À, là những điều mà một người mẹ có thể học được.

"Buổi biểu diễn thế nào các con?" Tôi hỏi một cách bình thản, khi các con đã ngồi vào xe.

"Không tốt lắm ạ!" Các con đồng loạt trả lời với vẻ tức giận. "Họ bật đèn suốt cả buổi tối và không chơi gì ngoài nhạc rap."

"Có vẻ giống như ánh đèn của sân vận động nhỉ," tôi nhận xét. "Họ cứ bật thế suốt buổi tối à các con?"

"Đèn chói lắm ạ!" các cô bé la lớn. "Nhưng vấn đề lớn nhất là âm nhạc. Không ai có thể thực sự nhảy. Họ không chơi một bài nhạc nào có giai điệu chậm, hay thậm chí là một bài hát mà chúng con có thể hát theo!"

Chúng tôi về tới nhà. Các cô bé ăn nhẹ, gặp gỡ gia đình tôi một chút, rồi ào sang phòng con gái tôi để ngủ lại qua đêm. Đến giờ đi ngủ; tôi lên lầu nhắc các con đánh răng. Sau tiếng gõ cửa nhanh, tôi mỉm cười trước những gì mình nhìn thấy, rồi lại trầm tư suy ngẫm. Các cô bé đang cùng nhau khiêu vũ, một điệu nhảy ngẫu hứng của đồng quê nước Anh, theo phong cách của tiểu thuyết gia Jane Austen. Các con đã cười và có khoảng thời gian tuyệt vời. Khi tôi bước vào phòng, các con khẩn cầu tôi ngâm nga một giai điệu valse làm nhạc nền cho động tác của chúng.

"Đây giống như trong tác phẩm 'Pride and Prejudice' (Kiêu Hãnh Và Định Kiến)," bạn thân nhất của con gái tôi thốt lên. Trước đó, chúng tôi đã bắt đầu thưởng thức những phần đầu tiên của bộ phim cũ này trên kênh truyền hình cáp A&E. Các cô bé thích thú với sự hài hước và lãng mạn của câu chuyện nhân văn xuất sắc này.

"Mẹ cá là những điệu nhảy thời xưa đó rất vui," tôi trầm ngâm.

"Vâng ạ," các bé gái reo lên, "sẽ không có gì khó xử khi khiêu vũ với một chàng trai nếu mọi người đều biết nên làm gì, và mình chỉ cần nắm tay một chút thôi."

Lời nói con trẻ bao giờ cũng khiến người ta kinh ngạc.

Những điều tốt lành

Chúng ta có thể học hỏi nhiều điều từ các thói quen lễ nghi và phong tục xã hội mà chúng ta đọc được trong văn học thế kỷ 19, đặc biệt là trong tác phẩm của tiểu thuyết gia Jane Austen. Bà có hiểu biết sâu sắc về khát vọng và động lực của con người. Bà cũng cho thấy một góc nhìn hấp dẫn về xã hội trong thời đại mà bà đã sống. Dù chỉ là những góc nhìn giới hạn nhất về cuộc đời bà, nhưng các tác phẩm nghệ thuật của chị gái bà là Cassandra, đã mang đến cho chúng ta cái nhìn đơn thuần về một nhà tư tưởng xuất sắc.

PUBLIC DOMAIN

▲ Chân dung tiểu thuyết gia Jane Austen, năm 1873, từ Phòng trưng bày Chân dung của Thư viện Perry-Castañeda tại Đại học Texas, thành phố Austin.

Tôi đặc biệt thích phong thái xoay lưng để lại biểu cảm của tác giả trong trí tưởng tượng của người xem. Thế giới có thể không thích thú với những bức chân dung nguyên bản của bà Jane Austen, nhưng những cuốn tiểu thuyết của bà đã vẽ nên bức tranh mạnh mẽ và trường tồn về mối quan hệ giữa con người và thế giới. Đàn ông và phụ nữ luôn tìm kiếm cơ hội gặp gỡ nhau. Các lễ nghi khi hẹn hò có thể rất ý nhị. Còn những nhà thám hiểm trẻ tuổi thường lém lỉnh, vụng về, và thiếu tự tin.

Việc giúp định hình tính cách con trẻ và chuẩn bị cho sự trưởng thành của con là nhiệm vụ rất quan trọng. Một nơi tuyệt vời để thực hành những giao tiếp và ứng xử đúng mực là ngay trên bàn ăn tối, dù chính các lễ nghi trong bữa ăn gia đình dường như cũng đang rơi vào quên lãng.

Hôm nọ, khi đang lái xe về nhà, chồng tôi và tôi trông thấy một cậu thiếu niên đang bồn chồn đi qua đi lại trước sân nhà cậu. Cậu bé tỏ vẻ cáu kỉnh đến mức chúng tôi thấy lo lắng cho sức khỏe tinh thần của cháu. Tóc của cậu bóng dầu, cậu mặc chiếc quần ngủ pijama và đi đôi dép lông, liên tục ngẩng đầu lên xuống chỉ để nhìn chăm chăm xuống điện thoại của mình. Sau đó, đơn giao hàng Doordash của cậu đã đến. Nhận ra nguồn cơn khiến cậu bé bồn chồn là vì chờ đợi thức ăn nhanh được giao, chồng tôi bình luận: "Cậu bé đó đã đủ lớn để tự nấu bữa trưa cho mình, hay ít nhất là tự lái xe đi mua thức ăn, và ít ra thì cũng nên mặc quần áo cho tử tế lúc xế chiều! Chúng ta đang nuôi dạy kiểu trẻ em gì ở đất nước này vậy?"

Có lẽ nào, dù đã có sự phồn vinh thịnh vượng nhưng xã hội của chúng ta đang phải trải qua tình trạng khan hiếm tất cả những điều tốt đẹp nhất? Mỹ quốc đã và đang tận hưởng sự phồn thịnh, nhưng gần đây chúng ta đang lựa chọn nuông chiều điều gì? Khi trẻ em dường như ngày càng tiếp xúc quá nhiều với trò chơi điện tử, thức ăn vặt, và nội dung khiêu dâm, nhưng lại ít quan tâm đến văn học mỹ thuật, âm nhạc cổ điển, phép xã giao cơ bản, và những cuộc gặp gỡ nhã nhặn hơn. Những thông điệp thể hiện trong các bài nhạc rap, và những thứ tương tự về các mối quan hệ nam nữ hoàn toàn không phù hợp với đôi tai luống tuổi của tôi. Trang phục và lối hành xử của giới trẻ quá tùy tiện, dường như họ thường không ăn bận tươm tất và hiếm khi giao tiếp ngoài không gian mạng. Rất nhiều kinh nghiệm xã hội của người trẻ đã trở thành một giao diện điện tử.

Các cô bé khiến tôi chú ý tới sự tương phản giữa điệu khiêu vũ trong cuốn sách của tác giả Jane Austen và thực tế giao tiếp trong xã hội thời nay. Tôi không thể không nhận thấy rằng, ở một vài phương diện, xã hội đã làm tốt công việc hướng dẫn hẹn hò và các doanh nghiệp thời nay mang tính cộng đồng hơn các thế hệ đi trước. Đừng hiểu sai ý tôi, tôi không cố gắng tôn vinh quá mức về thời xa xưa tốt đẹp. Tôi hiểu rằng, thiện và ác cũng đồng tại từ lâu như con người, và mỗi thế hệ đều có điểm mạnh và điểm yếu của mình. Tôi rất vui vì giờ đây phụ nữ, các nhóm dân tộc thiểu số, và những người ít giàu có hơn có được nhiều tự do hơn để học hỏi và thành công trong xã hội. Sự thăng tiến đạt được nhờ "Giấc mơ Mỹ" là một đóng góp tuyệt vời cho cuộc sống và thời đại của chúng ta. Nhưng, không phải mọi sự thay đổi đều trở nên tốt hơn, và nhiều phong tục xa xưa vẫn còn giá trị.

Mọi người cần nhau

Thời nay, chúng ta có nhiều tự do hơn, nhưng tự do có thể là thanh gươm hai lưỡi. Cùng với lương tri được dưỡng thành tốt và ý chí kỷ luật, tự do có thể phát triển mạnh mẽ. Nhưng khi tự do bị sử dụng một cách phóng túng tùy tiện thì nó chỉ có thể dẫn đến kết cục thảm hại. Xã hội hiện đại chắc chắn đã nới lỏng cấu trúc của mình. Ngôn từ, phong cách, và lễ nghi kém thanh lịch. Trong khi giáo dục dễ tiếp cận hơn trên toàn cầu thì kỹ năng đọc cũng như kiến thức lịch sử và triết học của những người "có học thức" lại bị hạn chế và thiếu đầy đủ hơn. Tôi từng nghe nhiều bạn trẻ nói rằng, họ cảm thấy khó hiểu tác phẩm của tiểu thuyết gia Jane Austen, huống hồ là các tác phẩm của văn hào Shakespeare hay Cervantes. Họ có khả năng tập trung kém. Văn hóa màn ảnh thời nay đã khuyến khích sự thiếu trưởng thành và giao tiếp đích thực.

Gần đây, tôi đang trò chuyện với một người bạn là nhà tâm lý học chuyên cố vấn nghề nghiệp trong Cơ Đốc Giáo. Vốn là một phụ nữ vui vẻ quyết đoán, tôi không thể không chú ý đến biểu cảm lo lắng trên gương mặt của cô ấy khi cô giải thích: "Có lần, tôi chủ yếu tư vấn cho mọi người về những tổn thương của chuyện ngoại tình trước và sau hôn nhân. Sự thiếu chung thủy như vậy để lại những vết sẹo khó lành. Nhưng giờ đây, tôi nhận thấy điều gì đó còn tệ hơn. Nhiều người trẻ không hề thể nghiệm được một mối quan hệ đích thực giữa con người với nhau. Các giao tiếp cá nhân, xã hội, và giới tính của họ chỉ gói gọn trước màn hình điện tử. Tác hại gây ra còn khó giải quyết hơn bất cứ điều gì lỗi thời."

Mọi người cần mọi người. Chúng ta cần giao tiếp với nhau và làm vậy theo những cách lành mạnh. Con cái chúng ta đang trưởng thành trong một môi trường màn hình điện tử mà có lẽ thế giới này chưa từng chứng kiến. Tôi từng học được rằng "trò chuyện" là một bước trước khi đưa đến hẹn hò, nhưng giờ đây gần như hoàn toàn thông qua các ứng dụng như SnapChat hoặc tin nhắn. Giao tiếp bằng thư từ là một phương pháp hẹn hò đã được thử nghiệm theo thời gian, nhưng hầu hết các tin nhắn thậm chí còn không có được câu cú hoàn chỉnh nữa. Hồi tưởng về việc sử dụng điện tín, thư từ, và email làm nền tảng để giao tiếp, tôi không còn nản lòng với tất cả các phương pháp hiện đại; tôi chỉ nghĩ rằng con cái của chúng ta cần được hướng dẫn nhiều hơn. Chúng ta cần hồi sinh sự chuẩn mực.

Để đạt được mục tiêu này, tôi đặt ra một quy tắc cho các con lớn của mình rằng: Nếu các con muốn nhắn tin thì phải sử dụng đúng ngữ pháp, dấu câu, và chính tả trong khả năng tốt nhất của mình. Tôi cũng khích lệ những đứa con đang ở tuổi thiếu niên của mình suy xét về các chủ đề có ý nghĩa, và tổ chức các cuộc gặp gỡ ngoài đời thực với bạn bè của chúng.

Nếu con cái chúng ta giao tiếp thông qua tin nhắn và màn hình điện tử, thì mong sao chúng làm điều đó theo hướng tích cực, và chỉ như một bước đệm tiếp theo cho những giao tiếp giữa con người với nhau. Các mối quan hệ đích thực của con người được hướng dẫn bởi gia đình và cộng đồng. Người lớn cần tập trung vào việc trở thành những nhà lãnh đạo mạnh mẽ và làm gương cho con cái. Các con đang thỉnh cầu điều gì đó còn hơn thế nữa, một điệu khiêu vũ có cấu trúc tốt hơn – những giao tiếp hài hòa, nhân văn và tốt đẹp. Hãy giúp các con tìm ra những cách tinh tế và sinh động hơn.

Cô Andrea Nutt Falce là một người vợ hạnh phúc và là mẹ của bốn đứa con. Cô cũng là nghệ sĩ hiện thực cổ điển được đào tạo ở Florence, nước Ý, kiêm tác giả của quyển sách dành cho trẻ em, "It's a Jungle Out There". Tác phẩm của cô có thể được tìm thấy tại trang AndreaNutt.com.

Thiên Ân biên dịch

Thần Ký ức Mnemosyne và các nàng thơ Muse: Vai trò của Trí nhớ trong Giáo dục

Tiếp theo từ trang 1

Một nhà thơ sử thi cần phải có trí nhớ tuyệt vời để nhớ lại và viết nên những áng thơ của mình, một sử gia cần ghi nhớ các mốc thời gian, và nhà thiên văn học phải hồi tưởng các chòm sao, giống như học sinh học môn đại số hiện đại cần nhớ các công thức nhất định, thứ tự các bước và cả cách sử dụng bàn tính Texas Instruments. Những gì ta đã biết cũng sẽ trải đường cho những gì ta cần học. Mọi kiến thức đều được xây dựng dựa trên những gì đã có trong tâm trí trước đó, và trí nhớ chịu trách nhiệm về quá trình đó. Đây là ở cấp độ cá nhân.

Tuy nhiên, theo ý nghĩa thứ hai và sâu sắc hơn, thần thoại Hy Lạp cho chúng ta thấy, ở cấp độ xã hội, thì nghệ thuật và khoa học chân chính đều bắt nguồn từ sự tưởng nhớ và kính trọng của cộng đồng đối với nền văn hóa trong quá khứ. Để thành thục kỹ năng, một thế hệ họa sĩ phải học hỏi từ những bậc thầy đi trước. Bậc thi nhân phải khiêm tốn tiếp nhận truyền thống thơ ca đã có trước – cũng như những câu chuyện thần thoại, các vị anh hùng, và những sự kiện lịch sử trong xã hội – mà họ cũng chính là người gìn giữ một phần nền văn hóa đó – trước khi họ có thể bắt đầu thực sự sáng tác. Hãy tưởng tượng xem, nếu một nhà khoa học từ chối tin vào bất cứ học thuyết, thử nghiệm hay sự thật nào đã có trước đó, và khăng khăng muốn tự mình chứng minh mọi thứ, thì anh ta sẽ không đạt được bước tiến khoa học nào cả.

Giống như một cái cây bị chặt tận gốc, nghệ thuật và khoa học bị cắt đứt khỏi truyền thống trước đó, khiến chúng trở nên khô héo, và chết dần. (Tôi nghĩ về xu hướng của nghệ thuật thị giác hiện đại là bác bỏ các kỹ thuật hội họa truyền thống và các khái niệm về tỷ lệ, cũng như việc điều này dẫn đến nhiều tác phẩm tầm thường, xấu xí, và thiếu sức sống như thế nào).

PUBLIC DOMAIN

▲ Trong quan niệm của người Hy Lạp, mỗi nàng thơ sẽ truyền cảm hứng và chỉ dẫn cho một bộ môn nghệ thuật hoặc khoa học nhất định: sử thi, lịch sử, thơ ca tình yêu, âm nhạc, bi kịch, thánh thi, vũ đạo và ca hát, hài kịch, thiên văn học. Tranh vẽ nàng Melpomene, Erato, và Polyhymnia của Eustache Le Sueur, khoảng từ 1652–1655.

Bản chất của nền giáo dục chân chính

Vì vậy, trách nhiệm đầu tiên của học trò là khiêm tốn kế thừa Ký ức (chữ K viết hoa) về nền văn hóa của mình nói chung và chuyên môn cụ thể của mình nói riêng. Nếu học trò muốn có tri thức về Lịch sử (Clio) hay Thiên văn học (Urania) trong cuộc đời mình, thì trước tiên người ấy phải để Ký ức (Mnemosyne) bước vào. Rồi Ký ức đó có thể sinh ra kiến thức, sự sáng tạo, và khám phá mới. Việc rèn luyện trí nhớ cho các mục đích thực dụng không chỉ là vấn đề nhu cầu thực tế, vì rằng học sinh có thể nhớ câu trả lời trong bài kiểm tra, mật khẩu email, danh sách thực phẩm, và những số điện thoại (mặc dù, chẳng ai phải nhớ số điện thoại trong kỷ nguyên của điện thoại thông minh với danh bạ có sẵn?). Vấn đề là cho phép chính mình được định hình bởi những gì tốt đẹp nhất mà quá khứ đã mang lại, và để định hình được điều đó, chúng ta phải đưa chúng vào ký ức của mình, biến thành một phần của chúng ta.

Suy cho cùng thì nền giáo dục chân chính không chỉ có nghĩa là hiểu biết về sự thật hay kỹ năng. Nền giáo dục chân chính có nghĩa là tạo nên một con người trọn vẹn, bao gồm cả nhân cách, lối nghĩ, hành xử, và đạo đức của người đó. Càng đi xa hơn, chúng ta càng thấy rằng ký ức ảnh hưởng sâu sắc đến cuộc sống và nền giáo dục của chúng ta. Một phần, chúng ta là do ký ức của chính mình tạo nên – không chỉ là những trải nghiệm riêng của bản thân, mà còn là những điều chúng ta đã đọc, xem, chủ động nghe, chứng kiến, hoặc vô tình nghe được. Tất cả những gì chúng ta tiếp thu, thông qua trí nhớ và trí tưởng tượng, sẽ trở thành một phần của chúng ta, và do đó định hình nên con người chúng ta.

Triết gia Aristotle cũng nói với chúng ta trong cuốn "On the Soul" (Về Tâm Hồn) rằng, bất cứ khi nào chúng ta nghĩ về điều gì đó, chúng ta sẽ nghĩ về nó kèm theo một số loại hình ảnh. Ví dụ, khi nghĩ về những con bò, chúng ta nhớ ngay đến hình dáng, mùi, hoặc thậm chí là cảm giác của một con bò (trong ví dụ này, thì người dân ở thôn quê sẽ dễ hình dung hơn!). Từ đó, hình ảnh này sẽ tác động đến cách chúng ta suy nghĩ về chủ đề trước mắt. Những hình ảnh đó được lưu lại trong trí nhớ và trí tưởng tượng của chúng ta. Do đó, lý trí, ký ức, và trí tưởng tượng có mối liên hệ mật thiết với nhau.

Với quan điểm này, chúng ta thấy rằng trí nhớ và trí tưởng tượng quan trọng như thế nào đối với việc có tư duy tốt (đây là một trong những mục tiêu chính của giáo dục). Ký ức về những kinh nghiệm và kiến thức trong quá khứ cung cấp cho chúng ta nguyên liệu thô để lý trí của chúng ta lập luận. Nếu chúng ta cung cấp cho lý trí của mình chất liệu nghèo nàn, thì chúng ta sẽ tư duy rất kém. Mặt khác, nếu chúng ta cung cấp cho nó một loạt hình ảnh giác quan phong phú, chúng ta sẽ tư duy rất tốt và chân thực. Nhà giáo dục vĩ đại John Senior từng giảng rằng, nếu trí nhớ và trí tưởng tượng của ai đó được hình thành kém, thì tiến trình suy luận của họ sẽ kết thúc trong sai lầm. Ông từng vật lộn để định hình lại những gì ông cho là "trí tưởng tượng ốm yếu" của học trò.

Câu hỏi điều gì sẽ tạo nên chất liệu tốt để lưu giữ trong trí nhớ và trí tưởng tượng của chúng ta sẽ là chủ đề của một bài viết sau này, nhưng ở hiện tại, chúng ta có thể nói thế này: Công việc quan trọng nhất của trí nhớ trong giáo dục là – đúc kết từ những nguồn như Ký ức văn hóa cộng đồng để lưu giữ những hình ảnh và ý tưởng về điều thiện, điều chân thực, và vẻ đẹp giúp định hình nên con người và đặt nền tảng cho việc học tập, suy nghĩ, và sáng tạo trong tương lai.

Ông Walker Larson giảng dạy văn học tại một học viện tư nhân ở tiểu bang Wisconsin, nơi ông sống cùng vợ và con gái. Ông có bằng Cao học về văn học và ngôn ngữ Anh, và có những bài viết được đăng trên các ấn phẩm The Hemingway Review, Intellectual Takeout, và trên nền tảng Substack của ông, "TheHazelnut".

Thục Nhã biên dịch

Chúng ta đều là những người chạy siêu marathon trong cuộc sống

Những bài học cuộc sống từ cuộc chạy siêu marathon dài 100 dặm

Jeff Minick

Khi con trai cả nói với tôi rằng cháu muốn tham gia chạy Daytona 100, một cuộc chạy ultramarathon* dài 100 dặm (khoảng 161km) ở tiểu bang Florida từ thành phố Jacksonville đến thành phố Daytona, tôi nghĩ cháu thật điên rồ.

Một loạt những lời cảnh báo của người làm cha hiện lên trong tâm trí tôi: Nếu hai đầu gối của con tổn thương vĩnh viễn thì sao đây? Con có nên xin sự chấp thuận của bác sĩ trước hay không? Nếu con tử vong bất ngờ thì sao đây?

Tuy nhiên, tôi đã kiềm chế những ý kiến phản đối của mình. Con trai tôi, Jake, là một luật sư 37 tuổi, có cuộc sống hôn nhân hạnh phúc, và là cha của bảy đứa trẻ. Nói cách khác, cháu là một người đàn ông trưởng thành. Khi kìm nén những lo lắng của bậc làm cha mẹ, tôi đã mỉm cười và chúc cháu may mắn.

Thật là trùng hợp, vào ngày 02/12, một ngày trước cuộc đua, các anh trai, chị gái, cũng như một vài cháu gái và cháu trai của tôi cũng tụ họp ở thành phố Jacksonville để dự lễ tưởng niệm người anh rể tôi yêu quý. Sáng sớm hôm sau, hầu hết mọi người đều trở về nhà, nhưng hai chị gái, hai người con trưởng thành của họ, và con gái tôi đã nán lại thêm một ngày nữa.

Chiều và tối hôm đó, chúng tôi tề tựu ở căn hộ của chị gái, nơi mà chúng tôi liên tục nhận được các tin nhắn từ vợ của Jake, Laura, và em trai của Jake, JP, về diễn tiến cuộc chạy đua của cháu. Cuối cùng thì, khi một tin nhắn thông báo rằng Jake đã đến cột mốc 80 dặm, tôi không thể chịu thêm chút căng thẳng nào nữa và nóng lòng muốn gặp cháu. "Chúng ta hãy bắt kịp thằng bé ở Daytona," tôi nói với người bạn đang ở bên cạnh. Trước sự ngạc nhiên của các chị và con gái tôi, hai chúng tôi đã lái xe ra khỏi nhà trong màn đêm, hy vọng sẽ bắt kịp 10 dặm cuối cùng trong cuộc thử thách này.

Chúng tôi đã đuổi kịp cuộc đua. Vào buổi tối hôm đó, trong khoảng từ 11 giờ đêm đến 01 giờ 30 phút sáng, tôi đã chứng kiến một cảnh tượng bài học khó quên trong cuộc sống.

Bài học cuộc sống thứ 1: Hướng tới vạch đích

Trừ phi bạn là một trong số ít những ứng viên tiềm năng cho chức vô địch trong cuộc đua điên rồ này, thì đối thủ chủ yếu của bạn chính là bạn. Hiển nhiên là hầu hết các thí sinh đều hướng tới việc duy trì một nhịp độ nhất định, nhưng mục tiêu chính của họ chỉ đơn giản là để đến vạch đích. Thời gian của người đạt giải quán quân chỉ hơn 16 tiếng; Jake hoàn thành cuộc đua dưới 20 tiếng; người chạy cuối cùng chạm đích 11 tiếng sau đó.

Mỗi người trong số họ, và tất cả các thí sinh khác, đều xứng đáng được chúc mừng, bởi vì cuộc đua này đòi hỏi nhiều hơn là tình trạng thể lực và sức bền. Bạn cần có dũng khí và ý chí, sức mạnh tinh thần để tiếp tục chạy khi cơ thể đang nài nỉ bạn dừng lại và nằm xuống trên bãi cỏ hoặc lề đường. Ngay cả những người rút lui khỏi cuộc đua vì chấn thương cũng xứng đáng được khen ngợi. Họ đã tranh tài. Họ đã thử sức.

Dù có nhận ra hay không, thì tất cả chúng ta đều ở trong một cuộc đua kiểu này hay kiểu khác. Một vài người chạy nhanh, dễ dàng vượt qua khó khăn, trong khi những người khác lê bước, va vấp nhưng vẫn tiến về phía trước. Sau đây là một số vần thơ từ bài thơ truyền cảm hứng "If" (Nếu) của thi sĩ Rudyard Kipling có thể áp dụng cho cả những người chạy bộ và tất cả chúng ta:

Nếu bạn có thể buộc trái tim,
thần kinh, gân cơ mình
Thuận theo ý muốn của mình sau
cơn mỏi mệt,
Giữ vững như thế khi bản thân
chẳng còn gì
Ngoại trừ Ý Chí cứ bảo: "Hãy
kiên định!"

Bài học cuộc sống thứ 2: Tất cả chúng ta đều có thể nhờ giúp đỡ

Quan sát Laura và JP trong cuộc đua này khiến tôi nhớ đến nhóm kỹ thuật viên NASCAR đang làm việc trên xe hơi của một tay đua. Thỉnh thoảng, JP chạy cùng Jake – cháu đã chạy hơn 40 dặm vào ngày hôm đó – và đôi khi, Laura đi bộ cùng chồng. Người nào không ở cùng Jake sẽ lái xe một hoặc hai dặm xuống Đường A1A, tấp vào bãi đậu xe hoặc con đường nhỏ, và có mặt ở đó khi Jake chạy qua, sẵn sàng đưa cho cháu bất kỳ thứ gì cháu cần – nước, gel năng lượng, Vaseline để chống bỏng rát, một đôi giày để thay thế – đồng thời luôn vỗ tay và reo hò khích lệ.

Đến khi tôi và người bạn tới nơi, Laura và JP đã đổi vai cho nhau ở trạm dừng một cách nhanh chóng và hiệu quả. Chiếc xe tải nhỏ trông như một quả bom vừa phát nổ ở bên trong, hàng hóa và rác rưởi vương vãi khắp nơi, nhưng Laura và JP đã làm việc cùng nhau như một cỗ máy để trợ giúp chân chạy của mình.

Suốt dọc đường, chúng tôi đi ngang qua các gia đình và bạn hữu khác khi họ cũng giúp đỡ các thí sinh mà họ yêu mến. Trong hai trường hợp, rõ ràng là thí sinh đã kiệt sức không thể chạy tiếp nữa. Trong các tình huống khác, những người đàn ông và phụ nữ trên đường đua được truyền cho chai nước và được khích lệ khi họ chạy chậm hoặc lê bước đi qua.

Khi Jake đến vạch đích tại Ngọn hải đăng Ponce de Leon Inlet, cháu đã chạy chậm lại, vẫy gọi Laura và JP, rồi khoác tay vợ và em trai, đi vài bước cuối cùng đến chiến thắng.

Trong một tin nhắn sau đó, cháu viết: "Bài học rút ra được: đừng bao giờ chạy cuộc đua siêu marathon một mình."

Những người tài giỏi sẵn sàng giúp đỡ bạn, những người luôn quan tâm đến lợi ích của bạn là tài sản đáng quý nhất.

Bài học cuộc sống thứ 3: Khích lệ những người đang cố gắng

Các thí sinh tham gia cuộc đua như thế này không chạy theo từng nhóm, mà rải rác trên hàng dặm đường. Khi chúng tôi đến nơi vào buổi tối, họ đang di chuyển nhấp nhô dọc theo vỉa hè trong màn đêm với những chiếc đèn chạy bộ gắn trên lưng hoặc mũ của mình. Họ có thể chỉ có một mình hoặc đi cùng một bạn đồng hành.

Mỗi khi chúng tôi đi ngang qua một trong những người xa lạ này, Laura hoặc JP sẽ lái xe chậm lại và reo hò khuyến khích. Những tài xế và những người qua đường khác cũng khích lệ mỗi thí sinh chạy ngang qua.

Trong khi đó, một vài người khác, bao gồm chị cả của Jake, đã gửi cho cháu những lời cầu nguyện và sự quan tâm thông qua các tin nhắn với Laura và JP. Sau đó, cháu đã kể với tôi và mọi người rằng những lời nhắn này có ý nghĩa nhường nào đối với cháu.

Dù chúng ta đang ở đâu trong cuộc đua của riêng mình, dù đó là cuộc đua gì đi nữa, thì những lời khích lệ có thể khiến chúng ta tiếp tục bước đi.

Bài học cuộc sống thứ 4: Thành công nghĩa là kết hợp giữa hoài bão và hành động

Nếu bạn hằng mơ ước viếng thăm Paris thì sao nhỉ? Việc xem cuộc đua giống như thế này có thể truyền cảm hứng để bạn bắt đầu dành dụm một số tiền, đi làm sổ thông hành, tìm kiếm phòng khách sạn và các địa điểm tham quan tại Kinh đô Ánh sáng. Nếu bạn hằng mơ ước mình biết chơi dương cầm thì sao nhỉ? Một lần nữa, cuộc chạy siêu marathon này có thể truyền cảm hứng để bạn mua đàn keyboard hoặc đàn dương cầm dạng đứng, mời một giảng viên hoặc sử dụng các nguồn trực tuyến, và đặt các ngón tay của mình lên phím đàn.

Không phải tất cả giấc mơ của chúng ta đều sẽ trở thành hiện thực. Nhưng có một sự thật không thể chối cãi đó là: Không có giấc mơ nào trở thành hiện thực trừ phi chúng ta hành động và biến nó thành hiện thực, như tất cả những người chạy bộ trên đây.

Marathon là phép ẩn dụ

Dòng thời gian của cuộc chạy siêu marathon này giống với dòng thời gian của cuộc sống. Cuộc tranh tài bắt đầu vào lúc bình minh, các thí sinh mang theo tâm trạng hồi hộp, sảng khoái, và háo hức như những thanh niên để bắt đầu cuộc hành trình của họ. Những thử thách vào giữa ngày phản ánh những khó khăn của tuổi trung niên, khi cuộc sống đòi hỏi ở chúng ta quá nhiều khả năng và sức lực. Hoàng hôn, giống như giai đoạn cao niên, sẽ khiến hầu hết chúng ta sống chậm lại. Sau đó là vạch đích, nếu chúng ta tuân theo phép ẩn dụ này để đưa ra kết luận logic, thì vạch đích đại diện cho cả chiến thắng và cái chết. Cuộc đua kết thúc.

Gần cuối đời của mình, Thánh Paul từng nghĩ tới một ẩn dụ như thế này khi ngài viết: "Ta đã đánh trận tốt lành, đã xong sự chạy, đã giữ được đức tin." Giống như Thánh Paul, và rất nhiều người khác nữa, chúng ta nên nhìn cuộc sống như cuộc chạy marathon, chứ không phải cuộc chạy nước rút. Nếu chúng ta muốn cán vạch đích và sống một cuộc đời trọn vẹn nhất, hai tay giơ cao trong chiến thắng, thì chúng ta phải tham gia cuộc đua này và giữ lòng bền bỉ.

Một năm mới đồng nghĩa với những khởi đầu mới, cũng có nghĩa là chúng ta vẫn còn cơ hội khác để biến những giấc mơ của mình thành hiện thực. Cho dù giấc mơ đó là gì, thì chúng ta có thể học theo những người chạy bộ này và cố gắng hết sức theo đuổi hoài bão của mình. Chúng ta có thể thành công, có thể thất bại, nhưng giống như những người chạy bộ kia, điều thực sự quan trọng chính là:

Chúng ta đã tham gia cuộc đua này và cố gắng hết sức mình.

Minh Châu biên dịch

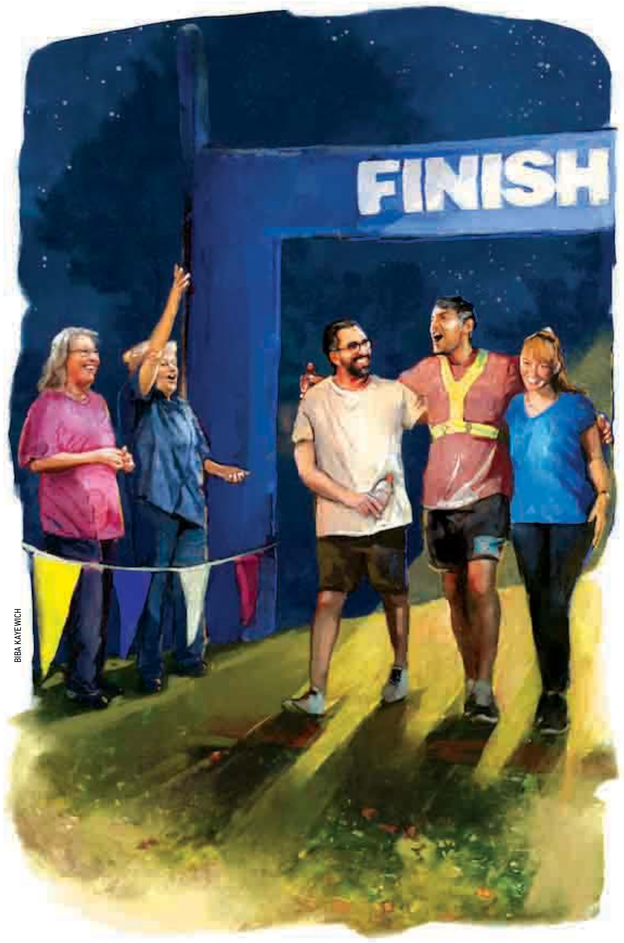

BIBA KAYEWICH

Mặc dù chạy marathon là một môn thể thao cá nhân, nhưng mỗi người chạy bộ sẽ đạt thành tích tốt nhất khi có một nhóm cổ động viên làm chỗ dựa.

ILLUSTRATION BY THE EPOCH TIMES, SHUTTERSTOCK

Những yếu tố thiết yếu của trang phục black tie.

Đêm tiệc black tie

Bí quyết tỏa sáng

Chuyên gia về phong cách và nghi lễ chia sẻ các mẹo dành cho sự kiện trang trọng, giúp bạn trông như một người sành điệu

Bill Lindsey

Mùa lễ hội đồng nghĩa với sự xuất hiện những lời mời tham dự các sự kiện black tie. Mặc dù hầu hết mọi người đều phấn khởi khi được mời tham dự một sự kiện trang trọng, nhưng người ta cũng có thể ngao ngán nếu chưa từng tham dự kiểu sự kiện này trước đó. Hãy tham khảo những gợi ý sau để biến đêm tiệc thành một kỷ niệm đáng nhớ theo đúng nghĩa.

Sự kiện black tie là gì?

Sự kiện black tie là loại sự kiện xếp thứ nhì về độ trang trọng; vị trí cao nhất thuộc về white tie. Tuy vậy, bạn rất hiếm khi được mời tham dự loại sự kiện này trừ phi bạn thường xuyên xuất hiện trong giới tỷ phú hoặc hoàng gia.

Các sự kiện black tie phổ biến nhất là các buổi tiệc riêng tư, hoặc sự kiện gây quỹ cho mục đích quan trọng nào đó của các tổ chức từ thiện. Đám cưới cũng có thể là sự kiện trang trọng, và nhiều người tham dự buổi biểu diễn opera chọn diện những bộ đầm dạ hội lộng lẫy hoặc những bộ tuxedo được cắt may khéo léo.

Điều quan trọng trên hết

Ngay khi bạn nhận được lời mời đến một sự kiện trang trọng và quyết định tham dự, hãy hỏi đáp càng sớm càng tốt để vị chủ tiệc có sắp xếp phù hợp.

Cách dễ nhất để tận hưởng một sự kiện trang trọng là mặc trang phục phù hợp khi đến dự. Hãy xác nhận quy định về trang phục trước buổi tiệc.

Cô Kara Lundgren – chủ nhân một khách sạn có trụ sở tại Miami và là khách mời thường xuyên tại các sự kiện trang trọng – khuyến cáo: "Việc cố gắng chọn trang phục trang trọng vào phút cuối hiếm khi mang lại kết quả tốt."

Nếu yêu cầu về trang phục không rõ ràng, cô Diane Gottsman – chuyên gia nghi lễ và người sáng lập Trường Nghi thức Texas – khuyên bạn nên thu thập manh mối từ chính lời mời. Ví dụ: một địa điểm tổ chức khiêu vũ có thể sẽ sang trọng hơn một sự kiện ở nhà hàng, và các buổi họp mặt buổi tối thường trang trọng hơn những buổi họp mặt ban ngày. Nếu không rõ, bạn hãy liên lạc với người chủ tiệc để hỏi xem trang phục nào sẽ phù hợp cho bữa tiệc.

Nếu bạn vẫn không chắc chắn, hãy chọn cách ăn mặc hơi cầu kỳ một chút thay vì ăn mặc quá sơ sài. Chủ tiệc đã bỏ nhiều công sức để chiêu đãi bạn, vì vậy hãy xem đây là dịp đáng để lựa chọn kỹ càng trang phục. Đây cũng là một cách hay để thể hiện sự tôn trọng họ.

ASON MERRITT/GETTY IMAGES

ANDREAS RENTZ/GETTY IMAGES

TRÁI: Nam diễn viên Leonardo DiCaprio mặc bộ suit cổ điển của Armani với ve áo nhọn (peak lapel), cùng bạn diễn Kate Winslet bên cạnh; PHẢI: Diễn viên Jennifer Connelly và Tom Cruise mặc đồ của thương hiệu Louis Vuitton và Armani, cả hai đều mặc trang phục tôn dáng.

Nơ lụa là điều bắt buộc; Hãy thử nhiều kiểu khuy cài măng-sét khác nhau; Giày nên được đánh bóng đến mức sáng loáng.

ALL PHOTOS BY SHUTTERSTOCK

Dành cho các quý ông

Bà Gottsman chia sẻ, đối với nam giới, quy định về trang phục black tie có nghĩa là "bộ tuxedo đen, cà vạt nơ đen, có đai lưng (cummerbund), áo sơ mi trắng có khuy măng sét, vớ đen, và giày da bóng patent màu đen".

Ngoài ve áo lụa và cúc áo lụa, kiểu dáng tuxedo cũng đa dạng, đáng chú ý nhất là phần ve áo. Một số bộ có đường khía chữ V (notch) nơi cổ áo tiếp giáp với ve áo; các bộ này bị xem là thiếu trịnh trọng đối với một sự kiện black tie trang trọng. Ve sam (shawl) có đường nét mềm mại, bao quanh phần cổ. Mặc dù kiểu ve sam có thể chấp nhận được đối với các sự kiện trang trọng, nhưng để có vẻ ngoài trịnh trọng nhất, hãy nghĩ đến một chiếc áo khoác tuxedo với ve áo nhọn (peak lapel) – rộng hơn ve chữ V (notch), nó được thiết kế để thể hiện phong cách thời trang thanh lịch nhất. Hãy chọn bộ tuxedo một hàng khuy, vì được xem là thanh lịch hơn kiểu hai hàng khuy.

Vải len được xem là loại vải tốt nhất cho bộ tuxedo trang trọng, nhưng vải nhung siêu mềm là lựa chọn tốt cho các sự kiện ngoài trời se lạnh. Nguyên tắc chung là những bộ tuxedo càng trang trọng sẽ càng ít nút; áo khoác một nút có mức độ trang trọng bậc nhất. Để tránh vi phạm quy tắc thời trang, bạn chỉ cần nói không với những thiết kế hai hoặc ba cúc cài.

Nhà tạo mẫu thời trang Anthony Bermudez của hãng Styled by Bermudez, một công ty ở Fort Lauderdale, Florida, cho biết bộ tuxedo của người đàn ông phải "trông như được may riêng cho anh ta, không có chỗ rộng hoặc chật. Khi bạn cảm thấy tự tin với những gì mình đang mặc, bạn sẽ trông đẹp nhất." Nếu bạn thuê trang phục, hãy tìm một cửa hàng hoặc chuỗi cửa hàng cung cấp dịch vụ may đo; một sản phẩm may đo vừa vặn, phẩm chất tốt là điều tối quan trọng.

*Xem tiếp **trang 7***

Quý vị muốn tặng báo cho người thân, bạn bè?
Epoch Times sẽ giúp chuyển tận nhà mỗi tuần.
TEL: (714) 356-8899 | WWW.EPOCHTIMESVIET.COM
EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

ALL PHOTOS BY SHUTTERSTOCK

Khách hàng và nhân viên bên trong tiệm New York Café nổi tiếng ở Budapest, Hungary.

'Tiệm cà phê đẹp nhất thế giới' vẫn làm say lòng người ái mộ sau 130 năm

Anna Mason

Tiệm cà phê được mệnh danh là tiệm cà phê đẹp nhất thế giới này là một tuyệt tác kiến trúc theo phong cách chiết trung. Nhưng kiến trúc được trang trí lộng lẫy này không chỉ mang vẻ đẹp thẩm mỹ, mà còn là một địa danh mang tính biểu tượng của Hungary ở Budapest, mang bề dày lịch sử rực rỡ 130 năm bên trong những bức tường tráng lệ của nó.

Ra đời vào năm 1894, tiệm cà phê này là một phần của dự án xây dựng đầy tham vọng. Tòa nhà New York Palace được xây dựng ở trung tâm thành phố để làm trụ sở chi nhánh Hungary của Công ty Bảo hiểm New York. Được thiết kế theo phong cách Phục hưng Ý kỳ vỹ, nơi đây có hàng loạt chi tiết trang trí rực rỡ khiến khách hàng như du hành đến một thế giới xa hoa.

Nằm bên trong New York Palace, tiệm New York Café có trần nhà cao được trang trí bằng những bức họa và đèn chùm kiểu Venice lấp lánh, những cột đá cẩm thạch xoắn, và lan can mạ vàng đã làm say đắm những vị khách đầu tiên, nhanh chóng trở thành nơi tụ hội cho các hoạt động sáng tạo của Budapest. Các nhà văn, nghệ sĩ, và nhà thơ tụ tập để giải trí, kết giao, suy ngẫm, và sáng tác; các nhà văn đã cho ra đời nhiều tác phẩm văn học mang tính biểu tượng nhờ vào bầu không khí và khung cảnh độc đáo của tiệm cà phê này.

Nơi đây không chỉ là chốn lui tới của những người thành đạt và nổi tiếng, mà nhiều nhóm nghệ sĩ, nhà văn, diễn viên, và nhạc sĩ cũng thường xuyên ghé thăm địa điểm tuyệt đẹp này, ngồi cạnh những văn nhân chủ chốt và giới thượng lưu. Theo Daily News Hungary, vì nhiều nhà văn và nhà thơ thời đó không thể chi trả cho các món từ thực đơn thông thường, tiệm cà phê đã nghĩ ra một đĩa gọi là "văn học nhỏ": gồm các món đơn giản, giá phải chăng như giăm bông, xúc xích salami, và pho mát, thường được phục vụ miễn phí.

Một vị khách thường xuyên ghé tiệm, nhà văn Jenő Heltai, đã mô tả cảnh tượng này như sau:

"Ở tiệm New York mỹ lệ này, họ lau giày, ủi quần áo, cạo râu, và cắt tóc cho bạn thậm chí đến tận tối muộn. Quán là một nơi làm việc, một bàn viết, và một nơi nghỉ ngơi qua đêm trong những thời điểm khó khăn, vì bạn có thể ở lại tiệm đến lúc bình minh.

"Với tất cả vẻ sang trọng của mình, tiệm cà phê đó là nơi mọi người đều được đối đãi như nhau. Không ai có thể cưỡng lại được nét quyến rũ ấy. Bên trong đó, mọi người đều biết nhau. Người hầu bàn phục vụ bạn ngay lập tức mà không cần gọi món."

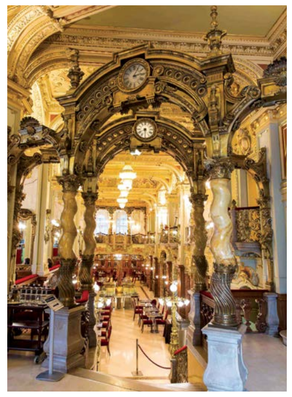

Quang cảnh bên trong tiệm New York Café nổi tiếng ở Budapest, Hungary.

Ngoài ra, những khách hàng nào có ý định viết lách sẽ được tặng "kutanyelv", nghĩa là "lưỡi chó" (một tờ giấy dài), một lọ mực, và một tách cà phê đen. Giai thoại về tiệm New York Café kể rằng tục lệ này chỉ dừng lại khi một nhà văn nổi tiếng, ông Karinthy, làm đổ mực lên một trong những chiếc sofa sang trọng.

Các bồi bàn chu đáo thậm chí còn đưa aspirin cho những nghệ sĩ say xỉn, đặc biệt là có một bồi bàn trưởng, ông Gyula Reisz, đã tạo mối quan hệ bền chặt với các khách quen.

Trong những năm sau đó, một nhân vật đáng chú ý làm việc tại tiệm cà phê xa hoa này cũng thể hiện sự yêu mến tương tự đối với nhóm khách hàng sáng tạo của tiệm. Cô Irénke Rózsáné là người giữ sự sạch sẽ cho khu nhà vệ sinh, không bao giờ tính phí sử dụng cho các biên tập viên của tạp chí mà cô ưa thích. Đổi lại, cô được tặng bản sao mới nhất của tạp chí "Nyugat" hay "West".

Đến đầu những năm 1900, New York Cafe đã xác lập chỗ đứng vững chắc là tiệm cà phê văn học ở Budapest. Thời kỳ hoàng kim này tiếp tục kéo dài trong suốt những năm 1920 và 1930 trước khi tòa nhà Art Nouveau trên Đại lộ Grand của thành phố bị thiệt hại nặng nề trong Đệ nhị Thế chiến. Trớ trêu thay, nơi đây được dùng làm nơi bán thịt ngựa và mật rỉ đường.

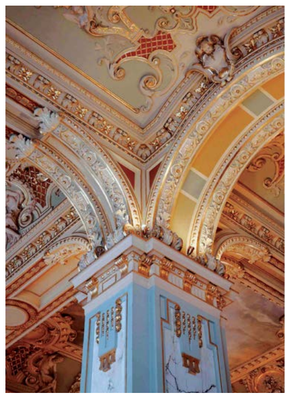

Trang trí bên trong New York Café, một trong những tiệm cà phê đẹp nhất thế giới, ở Budapest.

Sau chiến tranh, một cửa hàng đồ thể thao cùng một đại lý du lịch đã dời đến đây, và mãi đến những năm 1950, tòa nhà này mới trở lại là một tiệm cà phê. Việc thay đổi chế độ ở Hungary hồi năm 1989 đã thổi bùng lên cuộc thảo luận rằng tòa nhà xinh đẹp này nên được dùng vào mục đích gì; các ý tưởng bao gồm một trung tâm văn hóa hay Nhà hát Quốc gia. Sau những năm tháng mòn mỏi không có hướng đi rõ ràng, nơi đây đã được một tập đoàn khách sạn sang trọng của Ý mua lại, và bắt đầu khôi phục vẻ huy hoàng trước đây.

Ngày nay, 129 năm sau lần đầu tiên mở cửa, tòa nhà New York Palace và tiệm New York Café đã trở thành điểm đến hấp dẫn đối với cả người dân Budapest và du khách. Những lần đến địa chỉ nổi tiếng này thường được ví như dùng bữa trong cung điện. Bầu không khí thanh bình được tạo ra bởi một nghệ sĩ piano và nhóm tứ tấu đàn dây, và các sự kiện văn học được tổ chức để bày tỏ lòng trân trọng đối với lịch sử.

Có hàng trăm tiệm cà phê ở Budapest được mở cửa từ đầu thế kỷ này, nhưng không có tiệm nào mang vẻ lộng lẫy huy hoàng bằng New York Café. Thật vậy, văn hóa dân gian Hungary kể rằng một ngày nọ, nhà văn Ferenc Molnár và những người bạn của ông đã ném chìa khóa tiệm cà phê này xuống dòng sông Danube để cánh cửa của tiệm không bao giờ bị đóng lại.

Minh Chi biên dịch

Đêm tiệc black tie: Bí quyết tỏa sáng

Tiếp theo từ trang 5

Chiếc áo sơ mi black tie trang trọng nhất sẽ có cổ tay áo kiểu Pháp (French cuff), cổ cánh én [bẻ rộng], và một chiếc yếm vải pique (mặt trước của áo sơ mi) có hoa văn dệt, họa tiết lỗ, kèm theo hoặc không kèm theo phần nẹp áo giấu nút (placket – đường vải nơi có các lỗ khuy). Nếu chiếc áo không có phần nẹp áo che đi các chỗ cài nút, hãy chọn những chiếc khuy rời (stud) bằng vàng hoặc bạc đơn giản mà thích hợp để phối với khuy cài măng sét.

Một chiếc nơ lụa được buộc bằng tay là điều bắt buộc, và bạn nên thành thạo kỹ thuật này. Đừng bao giờ nghĩ đến việc đeo nơ loại thắt cố định (clip-on) hoặc một chiếc áo sơ mi không cần khuy măng sét. Giày phải được đánh bóng sáng loáng như gương, vớ phải cao đến bắp chân và không bao giờ được tuột. Ông Bermudez cũng gợi ý nên cắt và tạo kiểu tóc mới càng gần ngày diễn ra sự kiện càng tốt.

Dành cho các quý cô

Tiêu chuẩn cho các quý cô là một chiếc áo dạ hội cổ điển dài chạm đất, màu đen hoặc các tông màu ngọc. "Trong khi một số người có thể mặc một chiếc đầm dài đến đầu gối hoặc mắt cá chân, thì một chiếc áo dạ hội cho dịp black tie trang trọng nên có chiều dài chạm sàn," cô Gottsman cho hay. "Chắc chắn đó nên là loại vải theo mùa. Tôi khuyên bạn nên dùng chất liệu ren hoặc satin để dễ mặc, không phải loại vải dễ nhăn, chẳng hạn như lụa."

"Những chiếc áo dạ hội ôm dáng đang lên ngôi, đặc biệt là chất liệu ren hay satin", cô Lundgren nói thêm. "Những chiếc áo kim sa trông rất đẹp, nhưng hãy tránh xa vải taffeta và những chiếc váy phồng."

MIKE COPPOLA/GETTY IMAGES

Diễn viên Jessica Chastain toát lên phong cách Old Hollywood Glamor với chiếc áo dạ hội thêu kim sa và pha lê Gucci đặt may riêng, tại Giải thưởng Viện Hàn lâm ở Hollywood, California, hôm 12/03/2023.

Đồ trang sức tinh xảo sẽ tạo thêm điểm nhấn cho toàn bộ diện mạo.

SHUTTERSTOCK

Giữ mọi thứ nhỏ gọn với một chiếc ví cầm tay thanh lịch cho dạ tiệc.

SHUTTERSTOCK

Tất cả các chuyên gia đều khuyên bạn nên chọn một bộ trang phục mà bạn sẽ cảm thấy thoải mái suốt đêm tiệc – cả khi ngồi, đứng, và khiêu vũ. Cô Lundgren lưu ý không nên đi giày mới lần đầu tiên tại một sự kiện trang trọng – nếu chân bạn bị đau, buổi tối sẽ kém vui hơn rất nhiều.

Cô Lundgren cho biết, thuê áo dạ hội là một giải pháp thông minh để có vẻ ngoài rực rỡ mà không tốn kém quá nhiều: "Bạn diện lên, khiến đám đông trầm trồ, sau đó gửi trả áo – mà thậm chí không cần phải giặt khô chúng." Ngay cả những phụ nữ rất giàu có cũng thường xuyên chọn cách này vì nó đơn giản.

Nhiều nơi, đặc biệt là các cửa hàng nhỏ, theo phong cách boutique, cho thuê áo dạ hội từ bộ sưu tập được cập nhật liên tục và có thể được chỉnh sửa cho vừa với người mặc. Một lựa chọn khác là dịch vụ trực tuyến Rent the Runway, cung cấp các gói thuê bao và gửi trực tiếp áo dạ hội, cũng như phụ kiện, đến khách hàng. Để bảo đảm áo vừa vặn, họ gửi kèm một sản phẩm thứ hai có "kích cỡ dự phòng".

Bạn cũng có thể thuê trang sức cao cấp, để có cơ hội tỏa sáng rực rỡ trong những chiếc vòng cổ, nhẫn, và vòng tay lấp lánh chỉ với một phần nhỏ của chi phí mua.

Phụ kiện làm nên trang phục

Phụ kiện có thể làm nổi bật bất kỳ trang phục trang trọng nào, cô Lundgren và cô Gottsman đều gợi ý rằng nam giới nên đầu tư vào một số kiểu dáng và màu sắc của đai thắt lưng, cà vạt, áo sơ mi, và khuy măng sét. Đối với phụ nữ, nhiều loại khăn choàng, giày, và các loại trang sức có thể mang lại vẻ mới lạ cho cùng một chiếc áo dạ hội.

Phụ nữ nên để chiếc ví lớn ở nhà, thay vào đó hãy chọn một chiếc ví nhỏ gọn để đựng những thứ cần thiết: bằng lái xe, thẻ tín dụng, và một ít tiền mặt. Một lưu ý tương tự, nam giới nên sử dụng ví kẹp tiền để tránh tình trạng trang phục phồng lên thô kệch vì một chiếc ví nhồi quá nhiều vật dụng có thể làm hỏng vẻ ngoài của bộ lễ phục vốn được thiết kế hoàn hảo.

Hãy sẵn sàng cho bất cứ điều gì

Ngay cả khi đã dự tính trước và chuẩn bị trang phục hoàn hảo, những tình huống khẩn cấp về thời trang chắc chắn vẫn có thể xảy ra, và các chuyên gia luôn biết cách giải quyết chúng bằng sự sáng tạo và thanh lịch.

"Tôi chạy tới một sự kiện trang trọng khá muộn, phần gót của một chiếc giày bỗng gãy khi tôi bước ra khỏi nhà," cô Lundgren nhớ lại. "Tôi nhanh chóng chuyển sang một đôi khác, nhưng gót thấp hơn, và lúc bấy giờ thì chiếc áo dạ hội trở nên quá dài, khiến tôi bị vấp. Tôi đành cắt ngắn hơn, dùng kim bấm để cố định lai áo, và dùng bút Sharpie đen để che dấu đinh kẹp."

Cô Gottsman nhớ lại một sự kiện mà cô "đã phải tốn nhiều công để tìm ra chiếc áo dạ hội hoàn hảo. Thật không may, nữ chủ nhân bữa tiệc, người ngồi cùng bàn với tôi, lại xuất hiện trong cùng một chiếc áo y hệt. Mặc dù bà ấy rất lịch sự, nhưng tình huống đó quả thực khá gượng gạo, nên tôi đành về nhà và thay một bộ khác." Bài học rút ra từ câu chuyện này là gì? Hãy phối hợp với bạn bè của bạn.

Chú ý đến cách cư xử của bạn

Đừng quên những điều cơ bản: Đến đúng giờ, nhớ hòa đồng, tôn trọng và ghi nhận tất cả các nhân viên trợ giúp, từ nhân viên giúp đậu xe đến nhân viên phục vụ.

"Hãy mang theo tiền mặt để tip cho nhân viên đậu xe, nhân viên pha chế, nhân viên phục vụ, và nhân viên đảm nhận vệ sinh," cô Lundgren gợi ý. "Họ ở đó để bạn có một khoảng thời gian thú vị, vì vậy hãy giao tiếp bằng mắt khi bạn cảm ơn họ và gửi họ một khoản tiền tip hấp dẫn."

Nếu sự kiện mang tính chất riêng tư, hãy gửi một lá thư cảm ơn viết tay trong vòng hai ngày kể từ sự kiện.

Quan trọng hơn hết là – nhớ vui vẻ nhé!

Hòa Long biên dịch

Món bò kho
của người Việt

Jennifer McGruther

Với hương thơm của hoa hồi, quế, sả, và lá chanh, công thức chế biến món bò kho theo kiểu người Việt này giúp bạn có bữa ăn thơm ngon khi tiết trời trở lạnh. Những miếng thịt bò mềm và những khoanh cà rốt có vị ngọt khiến món này trở thành bữa tối tuyệt vời. Hãy thưởng thức với bánh mì baguette cùng nhiều loại rau thơm tươi kèm ớt hiểm.

Nam Anh biên dịch

JENNIFER MCGRUTHER

MÓN BÒ KHO

KHẨU PHẦN: 6 NGƯỜI

Nguyên liệu chế biến thịt bò
- 2 1/2 pound (~ 1.1 kg) thịt nạc vai bò, cắt hình khối nhỏ
- 2 muỗng canh nước mắm
- 2 muỗng cà phê bột ngũ vị hương
- 4 cây sả, chỉ lấy phần lõi bên trong, băm nhuyễn
- 2 muỗng canh gừng bào sợi
- 4 tép tỏi, băm nhỏ
- 2 muỗng canh đường dừa (coconut palm sugar)
- 1 muỗng cà phê muối biển hạt mịn

Nguyên liệu chế biến dầu điều (tùy thích)
- 3 muỗng canh dầu bơ (hoặc loại dầu có hương vị trung tính khác)
- 1 muỗng canh hạt điều màu

Nguyên liệu chế biến nước bò kho
- 4 củ hành tím cỡ vừa, thái mỏng
- 1/4 cup sốt cà chua
- 3 cup nước hầm xương
- 2 cup nước dừa
- 2 trái ớt hiểm
- 2 hoa hồi
- 1 thanh quế
- 2 lá chanh Thái
- 3 củ cà rốt lớn, cắt khoanh

Nguyên liệu trang trí
- Húng quế
- Chanh, cắt làm tư
- Ngò
- Bạc hà
- Ớt hiểm, xắt nhỏ

Ướp thịt bò: Cho thịt nạc vai bò đã cắt hình khối vào tô trộn cỡ vừa, sau đó thêm nước mắm, bột ngũ vị hương, sả băm nhỏ, gừng bào sợi, tỏi, đường dừa, và muối vào tô. Trộn đều cho đến khi hỗn hợp hòa quyện, và để hỗn hợp này sang một bên trong khi bạn chuẩn bị dầu điều.

Chuẩn bị dầu điều: Đun nóng nồi loại Dutch Oven [thành dày và có nắp, thường bằng gang, gốm, nhôm, sứ] trên lửa vừa, và cho dầu vào nồi. Cho hạt điều màu vào nồi, đảo đều và thắng dầu điều khoảng 3 phút, sau đó lược bỏ hạt điều màu. Đổ dầu trở lại vào nồi.

Chuẩn bị nước bò kho: Chia thịt bò thành từng phần, xào thịt đã ướp cho đến khi các mặt chuyển sang màu nâu – khoảng 6 phút. Dùng muỗng có rãnh vớt thịt bò đã chín ra khỏi chảo.

Cho hành tím vào chảo, và phi hành cho đến khi có mùi thơm, khoảng 4 phút. Tiếp theo, cho thịt bò trở lại vào nồi, thêm sốt cà chua và trộn đều. Tiếp tục nấu thêm 1 đến 2 phút nữa.

Đổ nước hầm xương và nước dừa vào nồi, chú ý cạo sạch những vết nâu còn dính trên đáy nồi. Cho ớt hiểm, hoa hồi, và lá chanh vào nồi. Giảm lửa xuống mức trung bình-thấp và hầm trong 1 tiếng.

Sau 1 tiếng, cho cà rốt vào nồi, trộn đều, tiếp tục nấu mà không đậy nắp, trong 30 đến 45 phút nữa, hoặc nấu cho đến khi cà rốt và thịt bò mềm và nước dùng hơi sánh lại. Sau đó, nêm nếm muối cho vừa khẩu vị, rồi vớt hoa hồi, quế, và lá chanh ra khỏi nồi.

Thưởng thức món bò kho khi còn nóng cùng nhiều loại rau thơm tươi và ớt hiểm xắt nhỏ. Cho bò kho còn dư vào hộp kín và bảo quản trong tủ lạnh tối đa 5 ngày.

Xu hướng thiết kế nội thất năm 2024 xoay quanh phẩm cách và cá tính

Giống như thời trang, xu hướng thiết kế nội thất mỗi năm đều thay đổi. Hãy khiến ngôi nhà của bạn trở nên trang nhã và ấm cúng để đón năm mới

Kaitlyn Keegan
Từ Hartford Courant

ALL PHOTOS BY MARTINMARK/DREAMSTIME/TNS

▲ Gạch thạch anh chiếm vị trí hàng đầu về lựa chọn màu sắc, độ bền và khả năng chống trầy xước.

Năm nay là một năm khá sôi nổi trong lĩnh vực thiết kế nội thất. Khi những ngôi nhà được thanh lý khỏi thị trường chỉ trong vài phút sau khi niêm yết và những chủ nhà mới tìm cách xoay xở với diện mạo ngôi nhà mà họ mong muốn, thì năm 2023 được đánh dấu bằng những thiết kế màu trắng, đơn giản cùng với phong cách tối giản (minimalism), gỗ ốp tường shiplap và đồ nội thất theo xu hướng.

Giới thiết kế có những thay đổi bất ngờ cho năm 2024, khi đưa người ta bước vào kỷ nguyên thạch anh, đồ nội thất phong cách cổ điển, giấy dán tường, các kiểu nội thất theo phong cách ấm cúng tách biệt cùng các tông màu và thiết kế nổi bật. Nhà thiết kế Sharon McCormick của Công ty Thiết kế Sharon McCormick chia sẻ một số mẹo về xu hướng phổ biến và không phổ biến trong năm mới này.

Xu hướng phổ biến cho năm 2024

Trong nhà bếp, tất cả mọi thứ đều xoay quanh thạch anh. Đá thạch anh và các bề mặt kệ bếp bằng thạch anh trở nên phổ biến hơn so với đá granite, đá cẩm thạch hoặc gỗ công nghiệp phủ Laminate. Gạch thạch anh chiếm vị trí hàng đầu về lựa chọn màu sắc, độ bền và khả năng chống trầy xước.

Miễn là thiết kế trong nhà bếp, thì các tủ bếp vân gỗ, nhất là gỗ sồi trắng, hoặc các tủ bếp có màu sắc rực rỡ đang chiếm ưu thế trước những nhà bếp toàn màu trắng trong vài năm qua. Các mẫu máy hút mùi nổi bật cũng tạo nên sự khác biệt to lớn. Các quầy thức uống để pha cà phê, sinh tố hoặc quầy rượu cũng trở nên phổ biến nếu bạn có đủ không gian.

Một thay đổi lớn nữa là chuyển từ cách bố trí không gian mở sang các gian phòng được phân chia theo kiểu truyền thống hơn. Sức lôi cuốn của những không gian nhỏ và gần gũi hơn bắt đầu cùng với đại dịch, và xu hướng này ngày càng trở nên phổ biến. Những không gian ấm cúng, nuôi dưỡng hơn đang chiếm ưu thế trước những thiết kế [không gian] mở rộng.

Để trang trí các gian phòng, hãy nghĩ đến phong cách cổ điển. Việc tân trang và mua lại những món đồ cổ trở nên rất thịnh hành. Điều này giúp đồ nội thất không bị vứt bỏ ngoài bãi phế liệu, và cũng mang lại nét đặc sắc cho ngôi nhà. Đối với vật dụng cổ điển, năm 2024 sẽ mang lại những đường cong. Các thiết kế uốn cong trong đồ nội thất và đèn đang chiếm ưu thế trong năm nay. Hãy nghĩ đến đồ nội thất bằng gỗ có những đường gợn sóng để tăng thêm sự lôi cuốn cho căn phòng.

Khi bày biện đồ đạc trong phòng, hãy áp dụng phong cách tối đa (maximalism) nhưng không lộn xộn. Điều này làm hài lòng ý muốn có không gian ấm cúng. Hãy trang trí phụ kiện nhiều nhất như mình muốn, nhưng bạn đừng để đồ đạc quá lộn xộn hoặc quá nhiều, đặc biệt là trong những căn phòng nhỏ hơn.

Cũng đã đến thời điểm để bạn nghĩ đến màu sắc, vải và giấy dán tường. Các họa tiết nổi bật, nhất là các loại vải kẻ sọc và ca rô, rất được ưa chuộng. Năm nay, các nhà thiết kế cũng yêu thích các mẫu hoa văn kiểu bàn cờ cùng tua rua, đường viền, dây bện và dây trơn để trang trí cửa sổ và tấm nệm bọc ghế.

Trên bảng vòng tròn màu sắc, những màu trung tính chiếm ưu thế so với màu xám. Hãy nghĩ đến những tông màu ấm như màu be, màu nâu vàng, màu kem, màu nâu, màu caramel, màu hổ phách, màu mật ong và vàng bơ. Bên cạnh màu trung tính, màu xanh lam sẽ là tông màu chủ đạo. Các tông màu rực rỡ, đặc biệt là màu xanh lam pha xanh lục sẫm (teal) và màu xanh nước biển (aqua), rất phổ biến cùng với màu tím, màu đỏ và các màu xanh lục đất.

Về mặt ánh sáng, thì thiết kế chiếu sáng phân lớp rất phổ biến. Điều này có thể hoàn tất với những chiếc đèn chùm điêu khắc nổi bật, đèn ốp tường, đèn nghệ thuật, đèn trần trang trí và thiết bị cố định làm bằng vật liệu tự nhiên như mây tre, liễu gai và da. Nếu phải thiết kế đèn nằm ẩn trong trần, thì bạn nên sử dụng đèn LED.

Bất cứ đồ đạc nào thêm nét đặc sắc cho căn phòng đều là xu hướng thịnh hành. Thiết kế này có thể là tấm ốp hoặc chỉ trang trí tường, hoặc thiết kế tùy chỉnh và theo ý cá nhân. Một xu hướng chủ đạo sắp tới cho năm 2024 là trang trí trần nhà. Bạn có thể hoàn thiện phong cách này với sơn màu, đường chỉ, giấy dán tường hoặc đồ gỗ. Sử dụng giấy dán tường cho trần nhà ư? Đúng vậy! Giấy dán tường cũng có thể được dùng để tạo nên những bức tranh tường nhằm mang thế giới bên ngoài vào trong nhà.

▲ Trong phòng ngủ, thiết kế phân lớp là xu hướng chủ đạo. Hãy trải nhiều lớp khăn trải giường và sử dụng gối, tấm phủ mỏng, tấm bọc đồ nội thất, giấy dán tường, tác phẩm nghệ thuật, đèn, các màu sắc theo tâm trạng và các chụp đèn trang trí.

Có phải bạn đã ra ngoài và mua nhiều đồ đạc mang phong cách thiết kế giữa thế kỷ hiện đại (mid century modern) dù đó là xu hướng của năm ngoái hoặc năm kia không? Mặc dù phong cách thiết kế giữa thế kỷ hiện đại đang dần lỗi thời, nhưng bạn có thể kết hợp những phong cách khác với đồ đạc hiện có để tạo nên một diện mạo chiết trung hơn.

Trong phòng ngủ, thiết kế phân lớp là xu hướng chủ đạo. Hãy trải nhiều lớp khăn trải giường và sử dụng gối, tấm phủ mỏng, tấm bọc đồ nội thất, giấy dán tường, tác phẩm nghệ thuật, đèn, các màu sắc theo tâm trạng và các chụp đèn trang trí. Hãy tận hưởng niềm vui với những thứ này. Bên ngoài phòng ngủ, nếu bạn có chỗ rộng rãi, thì phòng thay đồ đang ngày càng trở nên phổ biến. Bạn có thể thay trang phục trong phòng thay đồ. Căn phòng này là một giải pháp để bạn dọn dẹp những vật dụng không cần thiết ra khỏi phòng ngủ.

Những xu hướng lỗi thời năm 2023

Những xu hướng khác không còn phổ biến nữa gồm có các bề mặt kệ bằng đá granite, thiết kế mặt bằng sàn theo không gian mở và phong cách tối giản.

Một trong những thay đổi lớn nhất là đồ nội thất thịnh hành hoặc đồ nội thất giá rẻ, dễ hỏng và chỉ dùng được trong thời gian ngắn. Đó là những món đồ dễ bị đưa đến bãi phế liệu. Việc theo đuổi độ bền khiến ngành công nghiệp đồ nội thất chạy theo xu hướng này không còn được ưa chuộng nữa.

Bên trong, có một số khía cạnh thiết kế mà bạn sẽ không thường thấy – như đồ nội thất hình hộp, bức tường tạo điểm nhấn, đồ nội thất đồng bộ, đèn âm trần và bồn tắm cỡ lớn.

Cùng với sự theo đuổi thiết kế mang tính cá nhân hơn, các phòng ngủ kiểu khách sạn bóng bẩy, nguyên mẫu, ốp gỗ shiplap và trung lập cũng không được ưa chuộng nữa.

Nhìn chung, các xu hướng sắp tới sẽ là tận hưởng niềm vui với thiết kế ngôi nhà của bạn. Hãy đưa cá tính của bạn vào ngôi nhà của mình. Bạn đừng ngại về sắc màu hoặc kết cấu.

Tribune News Service
Bản quyền 2023 Hartford Courant. Truy cập tại courant.com. Do Tribune Content Agency, LLC. phân phối.
Lê Đào biên dịch